

Izland

Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.10.

Fertőzöttség állapota

Fertőzések száma

	01.07.	01.08.	01.09.	01.10.	01.11.	01.12.
fertőzöttek száma	5 845	5 862	5 880	5 890	5 898	5 912
kórházban kezeltek	20	20	20	20	20	19
intenzív osztályon	0	0	0	0	0	0
elhunytak	29	29	29	29	29	29
belföldön elvégzett tesztek	245 594	246 689	246 981	247 406	247 804	248 896
határon elvégzett tesztek	200 448	201 135	202 534	203 718	204 824	205 672

Forrás: www.covid.is

Járványhelyzet állapota

Izlandon a járvány első hulláma április 9. környékén tetőzött. Jelenleg a koronavírus-járvány második hulláma zajlik, amely javuló tendenciát mutat, így az egészségügyi miniszter egyes korlátozások feloldását javasolta, megtartva ugyanakkor az összejövetellek 10 főben maximalizált létszámát. A beutazási karanténkötelezettséget várhatóan februárig fenntartják.

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Első hullám:

- **Március 16-tól** az általános iskolák, óvodák és bölcsődék nyitva maradnak, de a nevelőknek maximum 20 fős csoportokat kell kialakítaniuk és a gyermekek csoporton belül a lehetőségekhez képest elkülönítve kell, hogy legyenek, és kerülniük kell a személyes érintkezést. A középiskolák és a felsőoktatási intézmények távoktatásban folytatják működésüket.
- **Március 24. és május 4.** között betiltottak minden 20 főnél nagyobb összejövetelt, és egymás között min. 2 méter távolságot szükséges tartani. A rendelkezés vonatkozik a munkahelyekre és a tömegközlekedési eszközökre, kivétel az élelmiszerboltok és gyógyszertárak, ha biztosítani tudják a 2 méteres távolságot, valamint a nemzetközi repülőterek és kikötők. Az 1000 nm²-nél nagyobb élelmiszerüzletekben a 2 méteres távolság biztosításával max. 200 fő lehet. A 2000 fő feletti nagyrendezvényeket várhatóan legalább augusztus végéig nem engedélyezik az országban.
- **Március 24. és május 4.** között zárva kell, hogy tartsanak az uszodák, edzőtermek, fodrászatok, szórakozóhelyek és hasonló szolgáltatást nyújtó intézmények.
- **Május 4-től** újranyitottak a múzeumok, mozik, könyvtárak, fodrászatok, szépségszalonok, fizioterapeuták de a 2 méter távolságot szükséges tartani. A rendelkezés vonatkozik a munkahelyekre és a tömegközlekedési eszközökre is. Engedélyezettek a szervezett sportesemények és edzések, nézők nélkül. A kültéri sportolás során legfeljebb 7 fő sportolhat együtt, beltéren legfeljebb 4 fő, és tartandó a

2 méteres távolság. Engedélyezett az úszásoktatás az iskolás gyermekek számára. De az edzőtermek továbbra is zárva tartanak. Az iskolákat szinte telje egészében visszatérnek rendes működésükhöz.

- **Május 17-től** ismét engedélyezik az egyházi szertartásokat, amennyiben azok résztvevőinek száma nem éri el az 50 főt, és 2 m távolságot tudnak tartani egymástól. A rizikócsoportba tartozó személyeknek nem javasolják a részvételt.
- **Május 18-tól** újranyitottak az uszodák. A létesítmények jelenleg 50%-os kapacitáson működhetnek csak, de egyes helyek így is több mint 300 fő fürdőzését engedélyezték.
- **Május 25-től** megnyithatnak az edzőtermek, a bárók a 2 méteres távolságtartás betartása mellett.

Második hullám:

- **Szeptember 21-től** a diákok, a tanárok és egyéb ottdolgozók számára is kötelező a maszkhasználat a gimnáziumokban és egyetemeken, a főváros területén.
- **Október 5-től:**
 - o legfeljebb 20 fő gyűlhet össze. Kivételt jelent a parlament, a bíróságok, valamint a rendőrök, tűzoltók és egészségügyi dolgozók munkájuk ellátása során. Emellett más létszámlimit vonatkozik a temetésekre (max. 50 fő), gimnáziumi osztályokra (max. 30 fő) és az 1000 négyzetméternél nagyobb szupermarketekre (max. 100 fő).
 - o az előadóművészeti rendezvényeket egymástól elkülönített 100 fős csoportokra osztott közönség előtt lehet tartani, annak pontos rögzítésével, hogy az egyes székeken ki ült, ill. maszk viselése mellett.
 - o beltéri sporteseményeken nem engedélyezettek a nézők. Kültéri sporteseményeket egymástól elkülönített 20 fős csoportokra osztott közönség előtt lehet megtartani, arcmaszkot hordva az előadóművészeti rendezvényekkel azonos feltételek mellett.
 - o versenysportok, ideértve a kontaktsportokat max. 50 fő részvételével engedélyezettek.
 - o az éttermek maximum este 9 óráig tarthatnak nyitva.
- **Október 7-től** bezárják az edzőtermet, bárókat és a fürdőket, valamint tiltott lesz minden olyan tevékenység végzése, amely fizikai kontaktussal jár (kivétel: egészségügyi dolgozók) határozatlan idejig.
- Október végétől súlyosbodott az izlandi járványügyi helyzet, amely immáron már nem csak a fővárost és környékét érinti, jelentős terhet róva az egészségügyi rendszerre. **Október 30-án** új országos korlátozó intézkedéseket jelentettek be, melyek alapján tovább csökken az összejövetelek megengedett résztvevőinek száma, és felfüggesztettek minden sporttevékenységet, ill. előadást, koncertet és bizonyos korlátozásokat vezettek be az iskolák működésére vonatkozóan is.
- **December 10-től** kinyithatnak a színházak és mozik, legfeljebb 30 fővel a színpadon és 50 fős közönség előtt.
- **December 10-től**, 50%-os kapacitással ismét megnyithatnak a fürdők és uszodák, de az edzőtermek továbbra is zárva kell tartsanak.

- Az éttermek december 10-től egy órával tovább, vagyis este 10-ig tarthatnak nyitva és legfeljebb 15 vendéget fogadhatnak egyszerre.
- A Rendőrség polgári védelmi részlege új színekkel ellátott riasztórendszert vezetett be, amely az Izlandi Meteorológiai szolgálat már jól ismert időjárási figyelmeztető rendszerére épül. A rendszer Izland minden régióját szürke, sárga, narancssárga vagy piros színnel jelöli a koronavírus helyzet súlyosságától függően, ezekhez más és más korlátozásokat társítva. A szürke az „új normálist”, míg a skála másik vége, a piros besorolás az ország teljes területére jelenleg érvényes „kritikus szituációt” jelöli.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Korlátozások bevezetésére nem került sor.

Logisztika és szállítmányozás állapota

Korlátozások bevezetésére nem került sor.

Gazdasági kilátások

Az izlandi Pénzügyi- és Gazdasági Minisztérium által készített elemzés szerint az, hogy a járvány várhatóan milyen hatással lesz az izlandi gazdaságra realisztikus, ám kissé pesszimista feltételezésen alapul. A várakozások szerint 2021-ben is mindössze 1 millió turistára számítanak, ami 50%-os visszaesést jelent majd 2019-hez képest. A gazdaság kb. 9%-t fog esni idén - ami kisebb visszaesés, mint a 2009/2010-es gazdasági válság idején – de a következő évben 5%-os növekedés várható. A magánfogyasztás ebben az évben 9%-kal visszaeshet, de jövőre szintén emelkedés prognosztizálható. A munkanélküliség egész évben kétszámjegyű lehet, azonban fontos kiemelni, hogy az elemzést követően a kormány két hónappal meghosszabbította a részmunkaidős munkanélküli-ellátásokról szóló intézkedés hatályát. Továbbá az eddigi legnagyobb export-visszaesése várható, de az import jelentős csökkenése megakadályozza majd a folyó fizetési mérleg hiányának kialakulását.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

Felismerve a gazdasági visszaesés kihívásait, az izlandi kormány március végétől kezdődően ezidáig **három intézkedéscsomagot** jelentett be a bajba került vállalatok és munkavállalók, az önkormányzatok, és a leginkább kiszolgáltatott társadalmi csoportok megsegítése érdekében. **Az első csomag összértéke 230 milliárd ISK (kb. 1,5 milliárd EUR)**, melynek összértéke hozzávetőlegesen az izlandi GDP 8%-a. A csomag részletei az alábbiak:

- Annak érdekében, hogy minél több ember megtarthassa munkáját, a kormány arra ösztönzi a vállalkozásokat, hogy a tömeges elbocsátások helyett **foglalkoztassák tovább dolgozóikat részmunkaidőben**. A kormány e cégek kompenzálása érdekében, **átvállalja a havi bérek max. 75%-át, 700.000 ISK-t (4600 EUR)**. Az **egyéni vállalkozók szintén jogosultak saját maguk után is a támogatásra**.
- **Teljes havi bér a karanténba kényszerült dolgozók, egyéni vállalkozók részére** – max. havi 633,000 ISK (kb. 4180 EUR) értékig.
- **2020. április 1. és december 31. között a vállalkozások részére esedékes adófizetési, valamint kereskedelmi ingatlanadó befizetésének elhalasztása 2021-re.**

- **2020. december 31-ig az idegenforgalmi adó felfüggesztése**, valamint a 2021. január és március között esedékes összeg befizetési határidejének kitolása 2022. februárig.
- **2021 végéig a hajók és repülőgépek után esedékes vámkezelési díjak felfüggesztése.**
- Állami támogatású áthidaló kölcsönök biztosítása a vállalatok számára.
- **15 hónapon keresztül, max. 800.000 ISK (kb. 5300 EUR) hozzáférés** biztosítása a **magánnyugdíj-megtakarításokhoz.**
- **A lakossági építési és karbantartási munkálatok ÁFA-visszatérítését 60%-ról 100%-ra emelik**, melyet a **nonprofit szektorra is kiterjesztenek.**
- **Egyszeri 18 év alatti gyermek után járó támogatás 2020. június 1-ig.** Azon családok, akik havi átlagkeresete 2019-ben elérte a 927.000 ISK (kb. 6120 EUR) **40.000 ISK-t** (kb. 264 EUR), az e felett keresők **20.000 ISK-t** (kb. 132 EUR) kapnak gyermekenként.
- **20 milliárd ISK (kb. 132 millió EUR) értékben beruházásösztönzés céljából állami infrastrukturális projektek indítása.** A kormány az önkormányzatokkal együttműködve fogja ennek részleteit kidolgozni.

A második gazdasági válságcsomag összértéke 60 Mrd ISK (420 millió USD), az előző csomag értékének egynegyede, a kisvállalkozások, az innováció és a társadalmilag leginkább kiszolgáltatott csoportok támogatására és védelmére összpontosít. Az intézkedés csomag részletei az alábbiak:

- Közel **4,5 milliárd ISK (30,6 millió USD) szán a kormány a megnövekedett beruházási igénnyel járó innovációk támogatására**, valamint a **kutatás és fejlesztési költségek magasabb visszatérítésére.** Továbbá szeretnék felgyorsítani a 2019-es K+F költségek visszatérítését is.
- Azon társaságok, amelyek közegészségügyi okokból kényszerülnek leállítani tevékenységüket, **2,4 millió ISK (16.300 USD) összegű támogatást kapnak.** Ezen felül további **6 millió ISK (41.000 USD)** nem indexált **támogatási kölcsönt** is igényelhetnek, melyet az Izlandi Központi Bank hétnapos lekötött betéti kamatlábbal kínál (jelenleg 1,75%). E két intézkedés becsült összköltsége 30 milliárd ISK-t (204 millió USD).
- A társaságok a **2020-as előrelátható veszteségeiket elszámolhatják a 2019-es jövedelemadó ellentételezésére, max. 20 millió ISK (136.000 USD) értékig.**
- A társadalmilag leginkább kiszolgáltatott csoportok, az álláskeresők és a diákok támogatására összesen **2,2 milliárd ISK-t (15 millió USD) költenek.** A **18 év feletti diákok részére 3000 átmeneti nyári munkahelyet hoznak létre.** A Hallgatói Innovációs Alapon keresztül a **fiatal vállalkozókat 300 millió ISK-val (2 millió USD) támogatják.** Továbbá **800 millió ISK-t (5,5 millió USD) szánnak a középiskolák felsőbb osztályainak és az egyetemek nyári iskolai képzésének támogatására**, mind a hallgatók, mind a munkavállalók javára, teljes vagy részleges munkanélküli-ellátás mellett.
- Intézkedéseket fognak hozni az **álláskeresők támogatására, az erőszak elleni küzdelemre, az idősek és a fogyatékkal élők társadalmi elszigeteltségének ellensúlyozására**, valamint annak biztosítására, hogy az **alacsony jövedelmű családok gyermekeinek lehetősége nyíljon a szabadidős tevékenységekben való részvételre.** Elsőbbséget élvez a **mentális egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés**

fejlesztése ezen csoportok számára, és megerősítik a **távorvoslást**. Az intézkedések végrehajtása érdekében összesen **8,5 milliárd ISK-t** (58 millió USD) különítenek el.

- **Egyszeri kiegészítő fizetésben** részesülnek a vírus elleni küzdelem frontvonalában „harcoló”, így a fertőzés kockázatának leginkább kitett **egészségügyi dolgozók**.
- Az izlandi média pluralizmusának és sokszínűségének támogatása érdekében **350 millió ISK** (2,3 millió USD) a **magántulajdonban levő médiavállalatok részére**.
- **250 millió ISK (1,7 millió USD) támogatás a művészet és zeneipar részére**, melynek egy részét ezen iparban dolgozók megsegítésére, valamint 2020-ban további 600 projekt finanszírozására szánják.
- Az **utazási irodák veszteségeit jogszabályi módosításokkal kezelik**, amelyek felhatalmazzák őket egyes utazások hitelutalványok kiállításával történő visszatérítésére.
- Az **élelmiszer-termelés megerősítése** innováció és marketing útján.
- A helyi önkormányzatok infrastruktúrájának fejlesztése érdekében ideiglenesen engedélyezik az **építkezéseken dolgozók utáni ÁFA-visszatérítését**.
- Az **önkormányzatok digitális szolgáltatásainak fejlesztése** érdekében az ország egész területén feltérképezik az érzékeny területeket.

A harmadik válság csomag a tömeges elbocsátások elkerülése végett a munkahelyek megőrzésére és a vállalkozások támogatására összpontosít, összértéke még nem ismert. Az intézkedések részletei az alábbiak:

- Augusztus 1-ig meghosszabbították az eredetileg június 1-ig tervezett **minden iparágra vonatkozó részmunkaidőben dolgoztatott munkavállalók bérkompenzációs támogatási rendszerét**. A cél, hogy minél több ember megtarthassa munkáját, elkerülve ezzel a tömeges elbocsátások veszélyét. A kormány a cégek kompenzálása érdekében, átvállalja **június végéig a havi bérek max. 75%-át**, max. 700.000 ISK-t (kb. 4600 EUR) értékhatárig, ezt követően **júliustól augusztusig pedig a havi bérek max. 50%-át**. Az **egyéni vállalkozók szintén jogosultak** saját maguk után is a támogatásra.
- **Azon cégek esetében, melyek bevételei legalább 75%-kal visszaestek (pl. turizmus, vendéglátás stb.)**, és veszteségük az év hátralévő részében is előrevetíthető, az állam május 1. és szeptember 30. között maximum **3 hónapig átvállalja a munkavállalók bérének egy részét**. A támogatás mértéke **munkavállalónként max. a havi bér 85%-ka**, 633.000 ISK (kb. 4000 EUR) értékhatárig.
- A fizetésképtelenség megelőzése érdekében **ideiglenesen egyszerűsítik a vállalkozások számára a pénzügyi szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi keretekre vonatkozó szabályokat és rendeleteket**. Az intézkedés célja a vállalkozások kitettségének mérséklése, a tőke szabad áramlásának útjában álló esetleges akadályok csökkentése, melyek többek között érintik a **szerződések felmondási lehetőségeit és a nemteljesítési záradékok feltételeit**. A csődvédelem érdekében ezen intézkedések hatására könnyebbé válnak az állami támogatások és vállalkozói hitelek odaítélése.

Az izlandi Jegybank 2020. május 20-án **0,75%-os kamatlábcsökkentést jelentett be**, így a kamatláb 1%-ra módosult, ami történelmien alacsonynak számít. 2020. november végén további 0,25%-kal csökkentette az irányadó kamatlábat, amely így most 0,75%-on áll. Erre a lépésre azért volt szükség, mert a bank augusztusban még csak 7,5%-os GDP visszaesést prognosztizált, azonban ez várhatóan az évvégére akár 8,5% is lehet. A gazdaság helyreállása így a járványt követően várhatóan tovább fog tartani. A Tanács szerint a gazdasági kilátások nagyon bizonytalanok, minden a járvány alakulásától függ.

Az izlandi kormány november végén újabb intézkedéseket jelentett be a koronavírus-járvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése érdekében. Az intézkedések az álláskeresőket, a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkezőket és a vállalkozásokat segítik. Az intézkedések összértéke előreláthatólag kb. 27 mrd ISK (kb. 176 millió EUR) kiadást jelent a kormánynak, amely a 2019. évi GDP kb. 0,6%-ka.

Az intézkedések között szerepel **a munkanélküli alapellátás fejlesztése:**

- A munkanélküli-járadék **3,6%-os emelése**, valamint egy további **2,5%-os pótlék** bevezetése, azon álláskeresők részére, akiknek munkakereső státuszuk az elkövetkező hónapokban fog megszűnni. Ezzel a 6,1%-os emeléssel **az alapvető munkanélküli-járadék havi 307 403 ISK-ra (kb. 1933 EUR) nő.** Ezenfelül 2021 végéig kiterjesztik a gyermekes álláskeresők gyermekek után járó 4%-ról 6%-ra megemelt havi járadékát és valamivel több mint 86 000 ISK (kb. 541 EUR) egyszeri pótlékot fizetnek minden álláskereső részére. **Ezen intézkedések összértéke 3,2 mrd ISK (kb. 20,1 millió EUR).**

A vállalatok megsegítése:

- Azon vállalkozások, amelyek **60-80%-os veszteséget** szenvedtek havonta min. 400 000 ISK (kb. 2516 EUR) max. 2 millió ISK (kb. 13 000 EUR) támogatásban részesülhetnek. Azon vállalkozások, melyek ennél még magasabb, **80-100%-os veszteség** ér havonta min. 500 000 ISK (kb. 3144 EUR) max. 2,5 millió ISK (kb. 16 500 EUR) támogatásra pályázhatnak 2021. május 31-ig. **Az intézkedés összértéke 20 mrd ISK (kb. 125,7 millió EUR).**

A legalacsonyabb jövedelemmel rendelkezők támogatása:

- Egyszeri, 50 000 ISK (kb. 314 EUR) összegű pótlék a rokkant nyugdíjasok részére még idén decemberben. A legalacsonyabb jövedelmű **rokkantsági** nyugdíjjal rendelkezők 2021-ben **3,6%-os emelést** és további havi közel 8 000 ISK (kb. 52 EUR) pótdíjra számíthatnak. **Az intézkedés értéke 2,2 mrd ISK (kb. 13,8 millió EUR).**

A kétgyermekes egyedülálló szülők esetében **családipótlék megemelés** 2021-ben, amely az éves keresettől függően viszonyítva havi 30 000-60 000 ISK (kb. 190-460 EUR) közötti összeg gyermekeként

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

Izland a koronavírus válságtól függetlenül is számos területen importra szorul. Új üzleti kapcsolatok létesítésére minden területen látunk lehetőséget a járvány lecsengését követően. Várjuk azon exportra képes magyar cégek jelentkezését, akik nem riadnak vissza a nyitott, de nehezebben megközelíthető izlandi üzleti szférától.

Elérhető nemzetközi tenderek:

Az izlandi közbeszerzési portál (izlandi nyelven):

<https://www.rikiskaup.is/is/rammasamningar/samningarnir/voruflokkar>

Az európai uniós közbeszerzési értékhatár feletti közbeszerzések a következő linken is érhetők (részben magyar nyelvű): <https://ted.europa.eu/TED/search/searchResult.do>

Az alkoholárusítás állami monopólium, részletes információ a következő linken érhető el:

- a nemzeti italbolt oldalán, izlandi nyelven:

https://www.vinbudin.is/heim/um_atvr/tabid-2365

Váminformációk: www.tollur.is